

Sygn. akt VIII Pz 80 /15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR del. Renata Stańczak

po rozpoznaniu sprawy w dniu 20 listopada 2015r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie W. P. /P./

przeciwko Instytutowi (...) w G.

o rentę wyrównawczą

na skutek zażalenia powoda

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 września 2015r. *sygn. akt* VI P 1111/09

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSR del. Renata Stańczak

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 września 2015r. (sygn. VI P 1111/09) Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wnioszek powoda W. P. o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu, celem wniesienia skargi kasacyjnej.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy podkreślił, że instytucja ustanowienia pełnomocnika z urzędu stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazałyby się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa. Bowiern o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu w zasadzie decyduje stan rodzinny, majątkowy i dochody w chwili orzekania przez sąd w tym przedmiocie, bez względu na przyczyny takiego stanu. Następnie Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż równocześnie należy mieć na uwadze, że osoba będąca stroną postępowania sądowego powinna liczyć się z koniecznością poniesienia kosztów sądowych. Osoba taka więc nie powinna uszczuplać swego majątku, a przeciwnie, powinna odpowiednio wcześniej, w miarę istniejących możliwości, gromadzić środki potrzebne na pokrycie przewidywanych kosztów sądowych, w tym również kosztów opłacenia profesjonalnego pełnomocnika, który mógłby w jej imieniu wywieść skargę kasacyjną.

Dalej Sąd Rejonowy zauważył, że powód tocząc proces o rentę wyrównawczą mógł

w trakcie jego sześcioletniego przebiegu zgromadzić wymaganą kwotę na pokrycie związanych z tym kosztów sądowych w tym również kosztów ewentualnego zastępstwa procesowego do sporządzenia skargi kasacyjnej, a także powinien wykorzystać swoje możliwości zarobkowe.

Dokonując analizy sytuacji majątkowej W. P., Sąd Rejonowy wskazał, iż sytuacja majątkowa powoda nie uzasadnia ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu i że może on ponieść koszty ustanowienia takiego pełnomocnika z wyboru, bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny.

Powyższe orzeczenie zaskarżył powód podnosząc, iż jako osoba o znacznym stopniu niepełnosprawności ponosi zwiększone wydatki na swoje utrzymanie i leczenie, w związku z czym nie był w stanie poczynić żadnych oszczędności. Podniósł także, iż w chwili obecnej łączne miesięczne dochody małżonków nie pozwalają na pełne pokrycie kosztów utrzymania rodziny. Nadto podkreślił, że koszty związane z pokryciem rat zakupu samochodu i rachunki za usługi telefoniczne, są dla niego niezbędnymi kosztami utrzymania, które pozwalają mu na w miarę normalne funkcjonowanie w życiu codziennym.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy bardzo szczegółowo i rzeczowo uzasadnił motywy odmowy przyznania powodowi pełnomocnika z urzędu. Sąd Okręgowy w pełni podziela argumentację Sądu I instancji.

Jak podkreślił Sąd Rejonowy, powód uzyskuje dochody na członka rodziny, przekraczające przeciętne dochody uzyskiwane w kraju. Jak utrzymuje powód jego obecne miesięczne dochody łącznie z dochodami małżonki kształtują się na poziomie 5.830 zł netto.

Nadto powód w uzasadnieniu zażalenia sam wskazuje, iż obecnie na miesięczne jego wydatki składają się następujące kwoty: 1.284,92 zł opłaty stałe, 1.283,20 zł polecenia zapłaty z tytułu faktur i polecenia pobrania oraz 2.000 zł tytułem kosztów zakupów kredytowych, tj. podstawowej żywności, lekarstw, rehabilitacji, paliwa i środków czystości. Łącznie stanowi to kwotę 4.568,12 zł. Wcześniej, bo w dołączonym do wniosku z dnia 23.07.2015 roku Oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, powód określił stałe wydatki na kwotę ponad 7.000 zł. Słusznie Sąd Rejonowy zauważył, że wskazane przez powoda stałe wydatki przewyższają kwotę miesięcznych dochodów, a powód nie wyjaśnił skąd (z jakich źródeł) pokrywana jest różnica. Stwierdzone różnice mogą wskazywać, że powód składając wniosek o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu nie uczynił tego w sposób rzetelny, a tym samym nie wykazał, iż nie jest w stanie ponieść kosztów reprezentowania go przez profesjonalnego pełnomocnika bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i rodziny.

Słusznie również zauważył Sąd Rejonowy, iż powód w toku procesu trwającego już od 6 lat mógł zgromadzić odpowiednią kwotę na pokrycie kosztów sporządzenia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika z wyboru, które mimo iż są dość wysokie to przy stosunkowo wysokich dochodach powoda są możliwe do poniesienia bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i rodziny. Zauważyć też należy, że dochody powoda w toku procesu uległy znacznemu zwiększeniu (por. Oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania złożone w dniu 25.05.2010 roku – k.99 akt i złożone w dniu 23.07.2015 roku – k.574 akt oraz decyzja (...) Oddział w Z. z dnia 17 marca 2015 roku – k.518 akt). Nadto niekorzystny dla powoda wyrok Sądu I instancji zapadł w dniu 20 lutego 2014 roku. Powód złożył apelację, która prawomocnie została rozpoznana w dniu 11 czerwca 2015 roku. Tymczasem w 2015 roku powód dokonuje zakupu samochodu o wartości rynkowej 54.000 zł. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że strona postępowania sądowego, zwłaszcza strona inicjująca je, powinna liczyć się z koniecznością ponoszenia związanych z tym postępowaniem kosztów i zawnocześnie zabezpieczyć stosowne środki na ten cel.

Instytucja pełnomocnika z urzędu jest formą pomocy udzielanej przez Skarb Państwa osobom najbardziej potrzebującym, aby w ten sposób pomóc im w sądowym dochodzeniu roszczeń. W związku z tym ustanowienie pełnomocnika z urzędu, podobnie jak zwolnienie od kosztów sądowych, powinno mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych,

zasługujących na szczególne uwzględnienie. Ubiegający się o taką pomoc winien więc, w każdym wypadku, poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny, a dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa. Jednocześnie dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi dla utrzymania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24.09.1984 r., II Cz 104/84, LEX 8623 oraz z dnia 24.07.1980 r., I Cz 99/80, LEX 8257). Wydatki związane z pokryciem kosztów procesu (zarówno kosztów sądowych, jak i kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru) muszą być bowiem traktowane, co najmniej równorzędnie, a nawet priorytetowo w stosunku do innych wydatków. Niedopuszczalne jest uznanie, że ponosi je tylko ten, kto posiada nadwyżki ze swoich zarobków czy oszczędności. Co więcej, strona postępowania sądowego, zwłaszcza strona inicjująca je powinna liczyć się z koniecznością ponoszenia związanych z tym postępowaniem kosztów i zawnocześnie zabezpieczyć stosowne środki na ten cel.

Należy zauważyć, że ocena stanu majątkowego strony wnioskującej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu należy do kompetencji Sądu. Powód wraz z żoną mają stosunkowo wysoki miesięczny dochód. A w każdym bądź razie sytuacja materialna powoda i jego rodziny z pewnością nie odbiega na niekorzyść od przeciętnej sytuacji wielu polskich, mniej zamożnych rodzin na tyle, by uznać powoda za osobę potrzebującą wsparcia w postaci ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

Oceniając sytuację majątkową wnioskodawcy Sąd bierze pod uwagę nie tylko środki pieniężne stanowiące jego dochody, ale również i posiadany przez niego majątek, jak papiery wartościowe, udziały w spółkach, czy też nieruchomości. W przedmiotowym przypadku skarżący jest właścicielem dwóch nieruchomości, w tym jednej nieruchomości nie przeznaczonej przez niego na cele mieszkalne.

Przyjmuje się, że strona w pierwszej kolejności powinna pokryć koszty utrzymania koniecznego siebie i swojej rodziny, do których to kosztów zaliczają się przede wszystkim opłaty za wyżywienie, mieszkanie, leki. Jeżeli strona posiada środki w wyższej wysokości niż pozwalające na pokrycie tych podstawowych potrzeb zwolnienie jej od ponoszenia kosztów pomocy prawnej, jakim jest w istocie ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jest niedopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji, że w przedstawionym stanie faktycznym brak jest podstaw do ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu. W ocenie Sądu II instancji powód jest w stanie uiścić koszty takiej pomocy prawnej bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Z powyższych względów, wobec braku podstaw do uwzględnienia zażalenia należało orzec jak w punkcie pierwszym sentencji na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

(-) SSR del. Renata Stańczak